№. 297. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag den 12 December.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Dingsdag den 11 *December*,

behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den December.

De brusselsche *Emancipation* beheft wederom de volgende merkwaardige opmerkingen over het beleg der citadel, die wij meenen zonder aanmerkingen te kunnen overnemen, als den staat van zaken duidelijk genoeg afschilderende:

» Sedert twee dagen levert het beleg der citadel een veel ernstiger schouwspel op. 't Is geen quasi-beleg meer, zooals sommige zeiden; niemand gelooft er meer aan, dat *Chassé* zal kapituleren, gelijk anderen meenden; men vindt thans integendeel een veel groeter getal lieden, die aan moeijelijkheden beginnen te gelooven, die zelfs eene nederlaag voorspellen. Men kan thans de daadzaken beter beoordeelen; tot heden zijn de belegeringswerken bestuurd en voortgezet met al de bekwaamheid, en de kracht die te voorzien waren, hetwelk juist daarom niemand vreemd voorkomt; maar de tegenstand neemt eene houding aan, waarop de eerste dagen ons niet hadden voorbereid.

» Ziedaar reeds den tienden dag van het beleg en de lunette St. Laurent is nog niet bezet; sommige lieden zien zulks met bevreemding. Deze bevreemding spruit daaruit voort, dat de benaauwing van dit werk voorbarig was aangekondigd en omdat ook inderdaad de schijnbare daauwhaar der belegerden, gedurende de zes eerste dagen, een oogenblik aan het verlaten van dien post had doen gelooven.

» Maar ten einde van tien dagen, in het slechtste jaargetijde, met afwisseling van regen en koude, zijn eene eerste en eene tweede paralel geopend geworden; de batterijen der citadel zijn gedemonteerd en de mineurs zijn tot aan de gracht der lunette St. Laurent genaderd, welke thans met geweld moet worden genomen.

» Vele uitvallen hebben de Hollanders ondernomen; vele moedige feiten hebben zij bestaan, maar nergens hebben zij voordeelen behaald; zij hebben de werkzaamheden van het beleg evenmin kunnen achterwaarts slaan, als tegenhouden.

» Nimmer hebben wij met meerdere overtuiging over den moed der Hollanders, over de vastheid van geest van *Chassé* gesproken; maar wij hebben vol vertrouwen, in de bekwaamheid van den maarschalk, die het fransche leger aanvoert, in den edelen krijgsmoed zijner officieren en soldaten. Deze krijgsmoed, nog lewendiger geworden, nog algemeener, zoo mogelijk, door het voorbeeld van de beide fransche prinsen, die de hoop van Frankrijk uitmaken, zal al hetgeen zich in dit moeijelijk beleg voordoet, weten door te komen, in de tijdruimte, vooruit door de krijgskundige kennis en naar de volhardende geaardheid van den vijand, dien wij te bestrijden hebben, berekend. Wij moeten derhalve nu wachten, niet zonder smartgevoel over de dapperen, dagelijks zullen vallen, maar ook zonder vrees voor den uitslag; men heeft er nimmer op gerekend, dat men, ook met den levendigsten en gelukkigsten aanval, in minder dan zestig dagen arbeids aan de loopgraven, de sterkte zelve zou kunnen bereiken en bemagtigen.

» Uit de berigten uit het fransch hoofdkwartier te Berchem gevestigd, van gisteren en eergisteren, blijkt het, dat niet minder de verdediging der citadel, dan de aanval, met eene voorbeeldeloze kracht wordt voortgezet, die merkwaardig zal zijn in de jaarboeken der krijgsgeschiedenis. De nacht laat rust, noch aan belegeraars, noch aan belegerden en het vuur duurt van wederzijden zonder ophouden voort. De Franschen, in hunne verwachting te leur gesteld van de lunette St. Laurent, die zij voor den verderen aanval van het kasteel volstrekt magtig moeten zijn, door een' zoogenaamden coup-de-main meester te worden, hebben thans, volgens bovengemelde berigten, twee spitsen van loopgraven naar den bedekten weg derzelve lunet geleid welke bomvrij zou worden gemaakt, waarna zij den storm beproeven wilden. Buiten dit reeds vrij ver gevorderd werk tegen opgemelde lunette, waren de Franschen begonnen aan een weg, afgaande van de regterzijde der tweede paralel en zich rigtende op het bastion Alba. Op dit bastion bevindt zich een mortier tegen de werklieden gerigt, die de Franschen arbeiders aan de loopgraven veel nadeel toebrengt. Het zijn inzonderheid zoogenaamde Coehoorns-bommen, waarvan de belegerden veelvuldig gebruik maken; dezelve worden door kleine, draagbare mortieren, op geringen afstand, als 't ware met de hand geworpen, en schijnen den belegeraars zeer veel afbreuk te doen.

Ten een uur zaturdag middag, moet er op nieuw brand in de groote thans ongebruikte kazerne op de citadel zijn ontstaan, en deze maal grooter vorderingen dan de vorige hebben gemaakt. Het vuur van het kasteel verminderde er niet het minst door. In het fransch-belgisch berigt wordt deswegens gezegd: De geheele citadel is in rook gehuld; onophoudelijk vermeerderd door het geweervuur en de mortieren der belegerden, welker vuur niet in het minst door dezen nieuwen ramp verslaauwt. Onze batterijen verdubbelen van onze zijde op alle punten haar vuur, in de hoop van de wanorde te vermeerderen en gedurende dit schrikbarend geweld gaan onze sappeurs koelbloedig met hunnen arbeid voort, die voor de citadel veel verontrustender is dan de brand van al hare gebouwen.

In den namiddag van zaturdag heeft vorst *Leopold*, van den generaal *Desprez* en andere officieren vergezeld de batterijen langsgereden en bij die gelegenheid voor het eerst de *Leopolds*-order geschonken en wel aan een sappeur, die aan de spits der loopgraaf een arm en been verloren had.

Het vuur van de citadel heeft den geheelen zaturdag namiddag, avond en nacht niet ingenomen. Het mia heldere weder heeft, naar 't schijnt, den belegeraars echter gediend, in het bewapenen van nieuwe batterijen en het voortzetten van den loopgraaf-arbeid. Eenige nieuwe batterijen, voor uit de eerste paralel, zouden haar vuur zaturdag nacht geopend hebben, met oogmerk om het dakwerk der bomvrij, stukken, op het bastion n°. 1 en 2 en in de halve maan, die de arbeiders zoo veel hinder en verlies toebrengen, te vernielen. De Franschen wilden voors nog twee batterijen 24 ponders oprigten, op 200 ellen afstands van de vestingwerken, ten einde meer krachtdadig de loopgraaf-spitsen te bevestigen, die aan de regterzijde tot aan den bedekten weg van het bastion n°. 2 worden voortgezet; en eindelijk waren de loopgraaf-spitsen zelven nu ook met Coehoorn-mortieren bewapend, waarvan de belegerden zulk een voor hen voordeelig gebruik maakten. Op de lunette Montebello waren vier mortieren tegen de mortier-batterij van voormeld bastion n°. 2 geplaatst.

In de bovenaangehaalde berigten wordt omtrent de gebeurtenissen van gisteren nog het volgende gezegd:

» Dezen morgen (zondag) wordt het vuur wederom buitengewoon hevig, een nieuw zeer levendig musket-vuur wordt er van de lunette St. Laurent gehoord. De Hollanders verdedigen zich hardnekkig. Zij verliezen zooveel als wij, en echter verdedigen zij den grond voet voor voet. Dat kleine fortje St. Laurent is thans het punt, dat de partijen elkander met verwoedheid betwisten.

» Onze werken zijn intusschen deszelfs nacht gevorderd tot aan de keel der lunette, tusschen de citadel en het werk zelf; alhaar zal men hetzelve nog eerder meester worden, dan door de gracht-afdaling. Wij zijn dit oogenblik nabij.

» Nog heden hebben wij weder eenige en in 't algemeen vrij zware gekwetsten gehad, ter oorzake van den geringen afstand, van waar de kogels kwamen; het zijn vooral de artillerie- en genie-soldaten, die tot heden geleden hebben; dezelve worden naar Antwerpen gebragt en daar met veel zorg verpleegd.

» Heden morgen wordt er geen rook meer op de citadel bespeurd. Men ziet duidelijk de nog brandende overblijfsels van de kazerne.

» De weg naar Berchem wordt ieder oogenblik onveiliger; de Hollanders hebben op het bastion Toledo eene batterij hersteld, bestemd om het fort Montebello te beantwoorden en vele hunner kogels vliegen over den straatweg.

— In een ander berigt uit Antwerpen van gisteren middag blijkt, zoo mogelijk, nog klaarder door, de weergaloos moedige verdediging der krijgsheren bezetting; daarin komt onder anderen voor:

Zondag morgen half elf uren. — Het vuur der Hollanders verdubbelt en wordt voornamelijk tegen de arbeiders gerigt. Velen die aan de spits der loopgraaf-werken worden achtervolgelijk getroffen.

Elf uren. — Het geheele 52ste regiment begeeft zich naar de loopgraaf, het wordt door talrijke hollandsche bommen begroet.

Twaalf uren. — 's Konings equipagien komen de Mechelsche poort uit en nemen den straatweg, in weerwil van 't gevaar, dat van uur tot uur klimt.

Een uur. — Men draagt nog eenige gekwetsten naar Antwerpen. De ambulance die zich tot nog toe bij de kerk bevond, is aan het einde van Berchem bij de Driehoeken verplaatst.

Twee uren. — Het vuur is nog altijd zeer moorddadig. De Hollanders hebben 24ponders op het bastion Toledo hersteld en beschieten den Mechelschen straatweg.

Vier uren. — Het kanonvuur bedaart een weinig. Men verwacht dezen nacht iets gewigtigs; de verdediging wordt ieder oogenblik ernstiger. De wijze waarop de Hollanders de toenadering tot hen verdedigen, draagt evenveel blijken van bekwaamheid als van stoutmoedigheid."

Tot zoover loopen de jongste berigten van het beleg der citadel. Naar het uit dezelve blijkt spant men thans van de eene zijde alle krachten in, om van dat gewigtig punt, de lunette St. Laurent, meester te worden, terwijl men van de andere het bezit daarvan op het heldhaftigst verdedigt. Met belangstelling worden de nadere tijdingen van gisteren avond en heden te gemoet gezien.

— De berigten van de Schelde houden, dat de divisie *Sebastiani* nog geen pogingen had gedaan, of kunnen doen om het fort Austruweel te bemagtigen. De Franschen houden zich bezig, om twee batterijen aan den voet van den dijk tusschen dat fort en Pijp Tabak aan te leggen, die het fort St. Philippe tegen over St. Maria zoude in staat van verdediging gesteld worden.

Vorst *Leopold* is zaturdag avond te Brussel terug gekomen. Omtrent de ministeriele hervorming is nog niets vastgesteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten December.

De kamer van afgevaardigden heeft heden, na eene discussie van twee dagen, het ontwerp van wet, waarbij aan het ministerie een provisioneel krediet en de voortduring der belastingen voor de eerste drie maanden van het volgend jaar worden toegestaan,

nagenoeg onveranderd aangenomen. Eene meerderheid van 181 leden tegen 117, heeft zich bij deze gewigtige vraag voor het gouvernement verklaard.

— De heer *Dupin* vereenigt als voorzitter de stemmen van gedeputeerden een grooter aantal malen ten zijnen voordeele dan immer een zijner voorgangers heeft gedaan. Voor twee dagen lag men onder anderen aldaar de leden der beide wetgevende kamers, hoezeer merkelijk in gevoelen verschillende, met de ministers, de gezanten van vreemde mogendheden, ambtenaren, advokaten en al wat uitstekend heeten mag in het vak van wetenschappen en letterkunde. Te midden van dit gezelschap was de aandacht vooral gevestigd op drie poolsche generaals, met name vorst *Adam Czartoryski*, vroeger president van het nationaal bestuur, de luitenant-generaal *Kniaziewics* en graaf *Plater*, die openlijk aan de banner van afgevaardigden, door haren voorzitter vertegenwoordigd, de erkentelijkheid hunner natie, voor het bewijs van deelneming in de discussie van het adres aan den koning gegeven, kwamen betuigen. De voorsteller van het aangenomen amendement, de heer *Bignon*, aldaar tegenwoordig zijnde, heeft zich ruim voor zijne pogingen beloond gezien.

Een der ministeriele dagbladen spreekt heden ten stelligste tegen dat de heer *Guizot* tot herstel zijner gezondheid naar Nice zoude vertrokken. De vrij ernstige ongesteldheid, waaraan hij geleden heeft, wordt dagelijks beter.

— De echtgenoote van den generaal *Cubières*, die reeds lang voornemens was, zich naar Ancona te begeven, heeft, zoo men zegt, den maarschalk *Soult* deswegens geraadpleegd, vragende of de fransche expeditie en met deze haar gemaal, welligt binnen kort naar het vaderland zoude terug keeren. Het antwoord hierop ontvangen, wordt niet gemeld, doch zeker is het, dat zij de reis heeft aangenomen. (*Constitutionnel.*)

— Van Madrid schrijft men, dat de heer *de Zea Bermudez* aldaar den 28sten November was aangekomen; doch dat tevens de staatkunde van het hof, sedert het volkomen herstel des konings wederom eenige wijziging scheen te hebben ondergaan. De gezanten van Oostenrijk, Pruissen en Rusland werden op nieuw voorkomend ontvangen, terwijl die van Engeland en Frankrijk veel van hunnen invloed hadden verloren.

— De generaal *Solignac* vertrekt binnen weinige dagen naar Oporto, als chef van den generalen staf van het constitutioneel leger; zekere kolonel *Duvergier* zal hem vergezellen.

— Een buitengewoon courrier heeft aan de russische legatie alhier overgebragt, die, zoo men zegt, een volkomen manifest van de noordsche mogendheden zouden inhouden.

Volgens den *Nouvelliste*, is de schout-bij-nacht *Ducrest de Villeneuve* met het fregat *la Syrene* en de korvet *l'Ariane* te Duins teruggekomen. Het eerste dier vaartuigen heeft een anker en kabel verloren. De beide fregatten *la Medée* en *la Resolue* zijn nog in de Noordsche kruisende.

— Heden morgen is een der adjudanten van den maarschalk *Gérard* met nog twee officieren, waarvan men zeide, dat de een een Hollander was, uit België teruggekomen. Dadelijk heeft zich het gerucht verspreid, dat er onderhandelingen over de citadel van Antwerpen waren geopend, doch de berigten sedert van daar ontvangen, doen genoegzaam zien, dat de Hollandsche bezetting niet gesmacht is de sterkte over te geven. Intusschen is er na de aankomst der officieren een raad van ministers belegd en hebben de Engelsche, Pruissische en Belgische gezanten eene conferentie met den minister van oorlog gehad.

— Men verzekert dat het ministerie voornemens is alle de uitgewekenen, die tot depots vereenigd, zich ten laste van de schatkist in Frankrijk ophouden, naar Algiers over te schepen. Deze maatregel, reeds dikwerf voorgenomen, zou thans op de vertoogen der vreemde gezanten worden ten uitvoer gebragt.

— Drie bataillons der bezetting van Orleans, en even zoo vele van Dyon en Mâcon hebben last gekregen, zich naar het observatie-leger aan de Maas en Moezel te begeven.

— De procureur-generaal bij het hof van Rennes heeft, zoo men zegt, zeer ernstig tegen het vervoer der hertogin *van Berry* naar Blaye geprotesteerd. Dit protest in handen van den minister van justitie gesteld, zoude thans aanleiding geven, dat hij eerstdaags in zijne genoemde betrekking werd vervangen. (*Messager.*)

— Heden (8 December) waren de fonden genoteerd: de 5 pCt. kont. 98,10; op tijd 98,20; de 3 pCt. kont. 68,10; op tijd 68,30; Nap. renten kont. 89,90; op tijd 91; Sp. perpet. kont. 59; op tijd 58¾; Oortes 16.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den December.

De mededeeling, op den 6den dezer door Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken aan de beide kamers der Staten-Generaal gedaan, was van den volgenden inhoud:

Edel Mogende Heeren!

In de nota door mij op den tweeden der vorige maand aan de engelsche en fransche gezantschappen gerigt, en den volgenden dag aan U Ed. Mog. medegedeeld, werd gewaagd van 's Konings voortdurende genegenheid om den draad der onderhandelingen in den geest te volgen welke het meest geschikt was tot uit den weg ruiming der zwarigheden, als de onmiddelijke afdoening van het traktaat nog ophielden, en van de voorschriften welke tot dat einde aan Hoogstdeszelfs gevolmagtigden te Londen zouden worden afgezonden. De volgende drie brieven van den baron *van Zuylen van Nyevelt* aan lord *Grey*, van den 9, 12 en 14den November, en twee brieven van laatstgemelden aan voornoemden gevolmagtigde, van den 11 en 13den November, behelzen den historischen gang van de zaak en van den uitslag dier voorschriften, zijnde onder anderen mededeeling van het hoofd des Britschen kabinets, geteekend den 13den November, te kennen gegeven, dat de engelsche regering niet zoude wezenlijke veranderingen zou kunnen toestaan tot het ontwerp van traktaat uit Berlijn hierheen gezonden, en dat de ontruiming van het kasteel van Antwerpen thans moest beschouwd worden als een onmisbaar preliminair tot eenige verdere onderhandeling. Deze brieven werden achtervolgens door den Nederlandschen gevolmagtigde medegedeeld aan de vertegenwoordigers van Oostenrijk, Pruissen en Rusland, te Londen.

(*Eerste Insertie.*)

Den 6den November vaardigde de Engelsche regering bevel uit tot het leggen onder embargo en aanhouden der Nederlandsche koopvaardijschepen. Een gelijke maatregel werd in Frankrijk genomen. Deze aanranding onzer scheepvaart gaf aanleiding tot vier nota's, op den 7 en 8sten November tusschen den Nederlandschen minister plenipotentiaris te Londen en lord *Palmerston* gewisseld, en onmiddellijk daarna tot de volgende onbeantwoord gebleevene nota van jonkheer *Dedel* op 's Konings last den 13den November aan lord *Palmerston* ingediend.

(*Hier volgt de door den minister aangehaalde correspondentie.*)

Zijner Majesteits zaakgelastigde te Parijs werd door mij aangeschreven eene gelijkvormige nota aan den Franschen minister van buitenlandsche zaken in te leveren.

Intusschen verscheen eene vereenigde engelsche en fransche vloot op onze kusten, en de koopvaardijschepen onder Nederlandsche vlag in het bereik vallende der engelsche en fransche magt, zijn en worden nog bij voortduring aangehouden en onder embargo gelegd.

Een Fransch leger rukte België in, en heeft het kasteel van Antwerpen den 30sten November opgevuicht, welke opeischung is afgeslagen. Die sterkte wordt thans belegerd.

De onderhandeling voortgevloeid uit de bekende gevangenneming van een der hoofdopstandelingen in het Luxemburgsche, een voorval minbeduidend in zich zelf, doch waaraan men eene staatkundige strekking heeft pogen te geven; door openlijk den voorrang ten behoeve van het oproer boven het wettig gezag in te roepen, is dezer dagen afgeloopen, nadat de belgische gezagvoerders de voorwaarden van het ontslag vervuld hadden, van het begin af aan, en reeds op den 7den Mei dezerzijds geëischt.

Het enkel besluit der duitsche bondsvergadering, herwelk die vervulling bewerkte, strekt op nieuw ten bewijze, dat het ter handhaving der grondbeginselen, waarop de maatschappelijke orde rust, genoeg is, derzelver aanranders niet te vreezen. De vier stukken hiernevens overgelegd, behelzen nopens dit onderwerp eenige andere bijzonderheden.

Met dit behoorlijk verslag, Edel Mog. Heeren! vermeen ik dusverre genoegd gezegd te hebben. — Nu en dan toch levert de geschiedenis tijdvakken op, in welke de gebeurtenissen spreken voor zichzelven. Woorden en betoogen komen te stade, wanneer het de afbakening geldt der grenslijn tusschen regt en onregt. Maar is eenmaal het geweld in de schaal geworpen, dan ligt somwijlen de meest doeltreffende welsprekendheid in het zwijgen. Eene enkele stem, die der verontwaardiging, verdooft alsdan alle redeneringen. Het is die stem, welke zich onder het geschokt gevoel van eigen waarde thans luide verheft in den boezem der Nederlanders, en zij vindt eenen weerklank door geheel Europa.

De *Staats-Courant* behelst nog, na deze mededeelingen, de officiele stukken betrekkelijk de zaak van den heer *Thorn*, en eindelijk, het door Pruissen aangeboden, doch door Frankrijk en Engeland afgewezen ontwerp van overeenkomst.

— HH. KK. HH. de beide Prinsen, oudste Zonen van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, bevinden zich sedert eergisteren in den hoofdkwartier van het leger.

— Bijzondere berigten de stad Antwerpen, van den 8sten gedagteekend en te 's Gravenhage ontvangen, houden in, dat dien dag, zoowel van den kant der Franschen als van de verdedigers der citadel, allerhevigst geschoten was. De laatsten hadden verscheidene uitvallen tot in de fransche loopgraven gedaan, en het geweervuur had zich onophoudelijk met het gebulder van het geschut vermengd. De medegevallige gekwetsten, die in Antwerpen werden binnengebragt, bewezen, dat het vuur der Hollanders goed bedierd werd. „Ik heb, zegt een der berigtgevers, door verscheidene Fransche officieren, de verdediging hooren bewonderen."

Dezelfde berigtgever zegt opgemerkt te hebben, dat de straten derstad Antwerpen nagenoeg geheel droog waren, hetgeen hij met het ontwerp der Franschen in verband bragt, om na het vernielen

eener sluis te Boom, het water uit de grachten der citadel, ten minste gedurende de eb, te doen afloopen. Een aantal bommen en kogels waren den 7den, uit de Fransche batterijen aan de zijde van Kiel, in het St. Andries Kwartier en andere gedeelten van Antwerpen, gevallen. Verscheidene ingezetenen waren daardoor gedood of gewond.

De toestand der landlieden, niet slechts in den onmiddellijken omtrek van Antwerpen, maar tot aan de Noord-Nederlandsche grenzen toe, is, volgens deze berigten, zeer treurig. Langs de Schelde hadden zij hunne kruiwagens, spaden en andere werktuigen voor den landbouw aan de Franschen moeten afgeven, om bij den arbeid aan verschansingen op de dijken gebruikt te worden. Het gebrek, hetwelk in het Fransche leger aan sommige benoodigdheden, en vooral ook aan vleesch heerschte, had de Fransche bevelhebbers er toe gebragt, om in de dorpen requisitien van koren, stroo en beesten te laten doen. De eigenaars werden, naar eenen door de Franschen willekeurig vastgestelden prijs, met bons betaald. Een en ander veroorzaakte veel onvergenoegdheid.

— Sedert gisteren avond hebben wij geene latere tijdingen van Antwerpen dan de medegedeelde, tot zondag namiddag loopende, ontvangen. Men wil in onze omstreken gisteren avond en in den afgeloopen nacht wederom zwaar geschutvuur hebben gehoord, doch het is onzeker of zulks van de Schelde of van de zijde van Antwerpen afkomstig is.

— Volgens de belgische berigten is de derde brief die de generaal *Chassé* aan den maarschalk *Gérard* zou geschreven hebben, van den 5den dezer, en zou, volgens dezelven, de generaal daarbij zijne bevreemding te hebben gegeven hebben, over den heftigen aanval van het fransch leger, op een oogenblik, waarin men nog onderhandelde, met de gegronde hoop van tot den vrede te geraken. Er valt intusschen weinig staat te maken op de echtheid en naauwkeurigheid der uittreksels, die in bedoelde berigten uit de corrispondentien dezer zijde, gegeven worden. Het eveneens medegedeeldde uittreksel uit het antwoord van den Maarschalk *Gérard* is voornamelijk eene herhaling van deszelfs vorige brieven.

— Wij vernemen met genoegen, dat door de heeren officieren en manschappen van het 1ste bat. 2de afd. Geldersche Schutterij, de Som van f 776, ter beschikking van den generaal *Chassé* is gesteld, om tot eenige ondersteuning te verstrekken dier dappere wapenbroeders, welke onder zijne bevelen te water en te land gekwetst of verminkt mogten worden. Dit voorbeeld zal voorzeker niet zonder navolging in ons leger blijven, hetwelk door éénen zin, door één heilig doel is verbonden, de handhaving van ons regt en onze eer! Jerwijl zij, die thans met deze schoone taak zijn belast, voorzeker met een dankbaar gevoel de deelneming zullen ontvangen, welke hunne krijgsmakkers hun toedragen.

— De berigten welke ons uit verschillende oorden des lands toekomen omtrent de gemoedsgesteldheid, welke onder alle standen heerscht, bewijzen, dat daarin sedert eenigen tijd eene merkbare verandering heeft plaats gegrepen. De onrustige bekommering, waarmede de thans aangevangene reeks van gebeurtenissen, werd te gemoet gezien, is vervangen door kalme bedaardheid en rustig vertrouwen. De onzekerheid heeft voor zekerheid plaats gemaakt, bedreigingen hebben een begin van uitvoering erlangd; de wetten der menschheid zijn verkracht, de regten der volken geschonden. Zoo lang het gevaar naderde, waren wij ongerust; nu het gevaar werkelijk daar is, zien wij hoe meer het klimt de gerustheid toenemen. Dus ook onlangs in eene andere omstandigheid. Toen eene vreeselijke ziekte, welks naam alleen den schrik in het hart joeg, de naburige rijken teisterde, was doodsangst in ons midden; toen de ziekte werkelijk onder ons verscheen, rigteden wij ons oog vertrouwvol naar boven, onderwierpen ons met kalmte van ziel aan hare gevolgen — en . . . . op het einde van ons gebed was ook de ziekte geweken!

De tegenwoordige gemoedsgesteldheid van Oud-Nederlands bevolking is eene groote les voor Europa en voor alle gekroonde hoofden. Zij staat daar, die van alle kanten beleedigde natie, in het volle bewustzijn harer onschuld, vol kalmte van ziel, en op het ergste voorbereid, — ja werkelijk voorbereid, en eenmaal opgedaagd om verantwoording te geven van de menschen-levens, welke in den aangevangen strijd zullen worden opgeofferd, kan zij met een gerust geweten verschijnen voor den troon van het Opperwezen. Een dergelijk bewustzijn geeft kalmte van ziel, vertrouwen aan den stervende en leeuwenmoed aan den levende.

Het kanon buldert — onze broeders strijden op weinige uren van ons, voor onze regten, voor onze dierbaarste belangen — het gevaar is klimmende — *doch ook redding nabij!* Verhoogd, verheerlijkt zij de nagedachtenis van hen, die in het *begin van het einde* voor het vaderland hun bloed en leven ten offer brengen. Het vaderland zal hunne nagedachtenis aan de onsterfelijkheid wijden en aan de dankerkentenis van het nageslacht. — Vorst en Volk zullen zich beijveren hunne dankerkentenis aan de nagebleevene betrekkingen van hen die gevallen zijn, te betoonen, en voor hen die gespaard blijven uit dien strijd, zal het eene lofspraak zijn, benijdenswaardig voor elk regtgeaard krijgsman, als men van hen zegge: *» In December 1832 streed ook deze aan de boorden der Schelde, voor Vorst en Vaderland — streed ook deze voor de rust van het geheel levend geslacht!*

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten December.

Volgens een ministerieel besluit van den 30sten November, zijn de stenden van het keurvorstendom Hessen tegen den 15den January bijeengeroepen.

— Uit Weimar schrijft men, dat de regering aldaar is uitgenoodigd, om zich tot de oproeping en mobielmaking der reserve van het bondskontingent voor te bereiden. Waarschijnlijk zal dezelfde maatregel ook in de overige Saksische staten, wier troepen tot hetzelfde legerkorps behooren, worden doorgevoerd.

— Te Fulda passeerde reeds voor eenige dagen een park Pruisische artillerie, en wordt nog dagelijks meerder toevoer van dit wapen naar den Rijnkant te gemoet gezien.

— Een der dagbladen die te Rome, onder toezigt van het bestuur in het licht komen, heeft onlangs een zeer uitgebreid verslag geleverd van eene zamenzwering, die door geheel Italien was aangelegd, en ten doel had, dit land van de heerschappij, zoowel der priesterschap, als van de vreemde overheersching te bevrijden. Door de gevangenneming van eenige der aanleggers van dit voornemen, is men tevens de correspondentien tusschen hen gevoerd magtig geworden en blijkt het daaruit, dat men de geheele bevolking in deze onderneming trachtte in te wikkelen en dezelve door de wapenen zoude hebben uitgevoerd.

— De Etna die sedert het jaar 1819 geen vuur had gespuwd, is in het begin der vorige maand aan de noordwestzijde, in de rigting van Maletto en Bronte met eene ongewone hevigheid uitgebarsten. Na verloop van weinige dagen slechts, is de lava tot aan den voet van den berg in de omstreken der laatstgenoemde stad doorgedrongen, en had aldaar vooral in de wijnbergen schrikkelijke verwoestingen aangerigt.

OVERZIGT VAN DE TIJDINGEN VAN HET BELEG DER CITADEL.

(Uit den *Messager de Gand.*)

Hoe langer het beleg der citadel van Antwerpen duurt, hoe meer het ook de algemeene belangstelling wekt en hoe moeijelijker het wordt echte berigten te verkrijgen omtrent hetgeen er omgaat. De onderscheiden correspondenten, door de buitenlandsche dagbladschrijvers daarheen gezonden, zijn ten dezen aanzien niet beter onderrigt dan de geringste inwoner van Antwerpen en Berchem, en hoe opgeblazen de toon van hun gezwets ook zij, is het genoeg bekend, dat men niemand anders, dan dienstdoende militairen, toelaat de batterijen te naderen, noch zelfs in den omtrek der werken te komen; schildwachten tot op eenen verren afstand in het veld geplaatst beletten de toenadering aan de nieuwsgierigen.

— 't Is derhalve van hooren zeggen, van soldaten-gesprekken, van berigten van officieren, die niet weten hetgeen er voorvalt, dan daar waar zij zich bevinden, dat de heeren couranties hunne gezwollen bulletins opmaken. Het is daarenboven aan de officieren stellig verboden, het geringste openbaar te maken, van hetgeen de Franschen nadeelig overkomt, en zij die geregeld de onderscheiden journaal-verhalen lezen, bespeuren gemakkelijk, dat zij den volgenden dag logenstraffen, hetgeen zij den vorigen gezegd hadden, en dikwijls in de eene kolom hetgeen op eene andere van hetzelfde nommer voorkomt.

't Is waar, het gezwets dezer praalhansen is sedert eenige dagen een weinig bedaard; nu heet het niet meer, zoo als de *Courrier* verzekerde, dat de citadel den 29sten zal aangevallen en den 30sten stormenderhand genomen worden; geen lafhartige, barbaarsche verachtelijke Hollanders bezetten de citadel meer; 't is eene bezetting die zich uitmuntend verdedigt; het zijn daar nu niet meer die gedemoraliseerde, angstvallige en muitzuchtige soldaten, sedert men gezien heeft, met welke veerkracht, met welke woede zij in hunne uitvallen en van hunne wallen strijden. Men gelooft niet meer aan het onnoemelijk getal door de Fransche batterijen gedemonteerde kanonnen, om dat men gezien heeft, dat die zoogenaamde gedemonteerde kanonnen uit hunne overblijfselen herrezen en met vernieuwde kracht de belegeraars teisterden; men steekt den draak thans met al hetgeen gezegd is van den erbarmelijken staat der lunette St. Laurent, welker bemagtiging sedert drie dagen ieder uur, ieder oogenblik is aangekondigd, en die desniettegenstaande vuur tegen de batterijen blijft uitbraken, en aanvallers tot in de loopgraven der Franschen uitzendt.

Men gelooft niet meer aan halve douzijnen dooden en heele douzijnen gekwetsten sedert het begin van het beleg; want dagelijks

ziet men karren vol gekwetsten, die naar de hospitalen worden vervoerd, voorbij gaan; medelijdend glimlacht men op de aankondiging, dat de citadel binnen weinige uren bres zal geschoten worden en lacht regt hartelijk over de kogels, die de hertogen van *Orleans* en *Nemours* met aard overdekken, en niet minder over de laffe gesprekken, welke deze prinsen genoegen vinden omtrent deze projectelen te houden. Het zou inderdaad wezen als wilde men de zee uitdrinken, met alle de door onze dagbladen, van den aanvang van 't beleg, opgesnedene onregtmatigheden te willen herhalen. Wij laten ze aan het oordeel onzer lezers over.

Beter is het, onze geabonneerden en het publiek tegen deze misleidingen te wapenen, hun een juist overzigt te geven van de tegenwoordige gesteldheid der forten, op de boven- en benedenScheldt, alsmede van de middelen van aanval en van de verdediging der citadel.

Deze sterkte is tot nu toe ongeschonden gebleven, zoo men daarvan den nu en dan door de bommen veroorzaakten brand afzondert, en sommige beschadigingen aan borstweringen van het bastion Paciolo door het vuur van het fort Montebello toegebragt, welker batterijen, door *Chassé* uiteen geschoten, schijnen hersteld te zijn geworden. Men zou zich zeer bedriegen, zoo men meende, dat de halve maan Montebello bres zou kunnen schieten, of zelfs op eene afdoende wijze de vesting zelve, die er omtrent 450 ellen van wijderd is. Van deze zijde aldus geldt het geen gedachten aanval; de ontredderde borstweringen zijn in den nacht of bij dosket weder in eenige oogenblikken hersteld: al het vuur der Franschen aan die zijde is tot heden geheel nutteloos geweest, en zij hebben meer geleden dan zij hunnen vijand schade hebben gedaan.

't Is waar evenwel, dat twee of drie fransche batterijen het bastion Toledo beschoten hebben, hetwelk deel van het kasteel zelve uitmaakt; maar daar dit vuur voor 't minst even ver verwijderd is als dat van het fort Montebello en bovendien de fransche batterijen genoeg bezig gehouden worden, met het beantwoorden der veel digterbij gelegen lunetten Kiel en St. Laurent, kan het nadeel aan het bastion Toledo toegebragt van geen groote beduidenis zijn. Vervolgens komt het nadeel, door den brand en de bommen in de citadel veroorzaakt, in aanmerking; dit ongeval echter voorzien zijnde, zoo kan hetzelve eveneens als niets beduidend of als weinig beteekenend beschouwd worden.

Blijven nog over de buitenwerken, die ernstig worden aangevallen, of liever de ravelijn St. Laurent, waarmede het alleen zoo gemeend is. Ofschoon dan ook sedert verscheiden dagen door de gehcele fransche magt hetzelve schijnt zij nog niet op het punt van te bezwijken, en wanneer zij ook bezweek, wanneer het de Franschen gelukte er binnen te dringen, zullen zij bij geene mogelijkheid er zich in de eerste dagen kunnen vestigen, en dan nog met veel verlies aan manschappen, omdat dit werk aan achteren open is, aan alle zijden bloot gesteld aan het schroot- en musket-vuur van het bastion Paciolo en van de zijden van de bastions Paciolo en Toledo.

Uit het voorgaande ziet men, dat al het gehabbel, hetwelk de loopgraaf-spits tot aan den bedekten weg van de vesting zegt gevorderd te hebben, een straatje gezwets is, hetwelk evenveel aandacht verdient als de zaven Hollanders, die als echte helden tot op het glacis kwamen, om het fransche leger aan te vallen, en zich als boeten liefhebberij lieten doodschieten.

Gemakkelijk kan men zich hiervan het voorgaande overtuigen, dat de vesting zelve voor het oogenblik nog niet het minste gevaar loopt. De Hollanders verdedigen zich, volgens het getuigenis der Franschen zelven, als leeuwen, wier beslijt genomen is, en hunne talrijke uitvallen, die meermalen derzelver doel bereiken, bewijzen, dat, verborgen zij zich somwijlen achter hunne borstweringen, zij zich ook, zoodra het noodig is, openlijk weten te vertoonen.

BRIEFWISSELING.

Het komt ons voor, dat de schrijver *X* van den brief uit Eindhoven, met ons het vorige nr. handelt, de zaken niet te veel ernstig te loopen; en wij vermeenen vele stellingen, in ZEd. letteren vervat, ontkennend te kunnen beantwoorden; de aanvankelijke krachtige handeling toch, doet een gunstiger uitkomst voorspellen.

Is de tijd daar, wij houden ons verzekerd, dat dan aan ZEd's wensch en aan den van duizenden zijner Wapenbroeders vervuld zal worden, ten einde het ons niet te kunnen denken van die helden, die Nederlands regt thans manmoedig verdedigen en aan welke onze vijanden zelven den welverdienden lof hunner dapperheid, ruimschoots toezwaaijen.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Hooge Toestemming.

Groote troep KOORDDANSERS en PANTOMIMESPELERS, onder Directie van *NIEMECZEK*.

Op Zaturdag den 15den December 1832, DE DUIVELSMULEN of *het Feest der Waschvrouwen*, groote en vrolijke Pantomime in 2 afdeelingen verrijkt met decoratien, enz. Gevolgd door ACROBATISCHE EXERCITIEN, door het geheele Gezelschap, en den Directeur *Niemeczek*. DE DRIE RIDDERS, in nieuw ridderlijk Costuum, dans op drie koorden. Het spectakel zal beginnen met DE TOOVERKUNST VAN ARLEQUIN of *de Standverwisseling der Verliefden*. Vrolijk Tooverballet in eene afdeeling.

Aanvang ten *zes* uren precies.

1ste Rang 99 Cents, 2de Rang 70 Cents, 3de Rang 40 Cents.

De Plaetsen kunnen op den speelden Dage bespoken worden van 's morgens 10 tot 4 uren, mits betalende 10 Cents Extra voor iedere plaats.

Heeren Militairen, mits in uniform, betalen half geld.

* * CITADEL en ANTWERPEN, VLAAMSCHE HOOFD, BURCHT, ZWIJNDRECHT, Fort ISABELLA, MEEKHUIS, PUP-TENNEK, leids in den Dijk bij Bunche, neevens het begin der Fransche Parallelen; *Berchem* en *Hoboken*, met een schaal van vijf minuten uren gaans, waarin men de ellen afstands telkens bij voeten van den Citadel kan berekenen; Boerenhuizen, Buitenplaatsen en Gronden, even als een plan van een stad met straten en wegen tusschen het geschut kan nagaan. Tweede vermeerderde Druk, met Kleuren en Explosien, bij E. MAASKAMP, *Geografist* te Amsterdam, *Nieuwendijk, bij den Dam*, No. 8.

Tevens verkrijgbaar bij BROESE & Comp. *te Breda*.

* * BROESE & COMP. te *Breda* en bij STEURWALD & COMP. te *Dordrecht*, word uitgegeven:

PLAN VAN ANTWERPEN, CITADEL, ONDERHOORIGE FORTEN EN OMSTREKEN, waarop tevens nhauwkeurig aangewezen zijn alle compures en belangrijke punten op de beide oevers der Schelde, etc. etc. 40 Cts.

Dit plan is tevens voor het gemak van het leger te ontbieden bij de Heeren Directeurs der Veldpost, bij de onderscheidene Divisien en bij de respective Posthuistuden in Noord-Brabant en Zeeland.

Bij dezelfden is verkrijgbaar:

Carte de la Belgique, nouvelle édition de Perlas de Ferraris, augmentée des plans des villes d'Anvers, Bruxelles, Gand, Liege, Mons et Namur; et de l'indication des routes, canaux et autres travaux, executés depuis 1777 jusqu'en 1831, 24 feuilles 1831.

Nouvelle Carte de la Belgique, 4 feuilles grand imperial.

Nouvelle Carte de la Hollande d'apres *Kraijenhoff* et les meilleures cartes connues, 24 feuilles, augmentée du plan d'Amsterdam 1832.

Carte Topographique des rives de l'Escaut Occidental et du canal de Cadsand à Terneuzen, indiquant les polders Digues, Ecluses, Watergangen, ainsi que les limites des Flandres et de la Zélande 1832. Une tres grande feuille.

VOOR DE SCHUTTERIJEN.

Kleeding-Register voor de Schutterijen in folio formaat, halve leeren band gebonden.

Zij belasten zich tevens met de bezorging van alle Militaire Gedrukten, Fransche Werken, Kaarten enz., tegen zeer civiele prijzen. Alsmede met de vervolgen, in zoo verre men van deze werken mogt ontbreken.

Op Dingsdag den 11den dezer zal bij dun het licht zien ten voordeele onzer Vaderlandsche strijders, die op het Citadel van Antwerpen, onderhoorige Forten en Schepen magt op de Schelde gekwetst worden:

LA PRIERE *d'ASA*, ROI DE JUDA, AVANT DE LIVRER BATAILLE AUX ETHIOPIENS. Sermon sur 2 Chroniques. XIV. vs. 11. Prononcé à l'occasion du Jour de jeune et de prière du 5 Decembre 1832, par L. G. JAMME, Pasteur de l'Eglise Wallonne de Breda. Prijs 50 Cents.

DE MILITAIRE SPECTATOR No. 25

Ziet het licht en bevat: 1. Algemeene voorschriften en bepalingen voor gevechten. Een kort overzigt der XIIIde afdeeling van het nieuw fransche Reglement voor de veldlieust. 2. Overzigt van eenige der voornaamste militaire tijdschriften, IV. Uitgaf Service Journal No. 46, 1sten September 1832. 3. Brief aan den Militairen Spectator, bevattende korte beschrijving eener proef met kanon te doen springen, plaats gehad hebbende te *Douai* in den jare 1813. 4. Promotien bij het Leger. 5. Album voor levensschetsen en tafereelen uit de krijgsgeschiedenis en uit het krijgsmans-leven, II. *Van den den Kampot*, als krijgsheld en als uitvinder beschouwd, vervolg van No. 24, door *C. F. E.* 6. Krijgkundige aanteekeningen, betreffende de stad Leuven. 7. Iets over het belang der ijzeren wegen, ook voor het oorlogen. 8. Briefwisseling.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

MAANDAG, 10 December 1832.

				gebl.
Nederlanden, Werkelijke schuld, 2½ pCt.		39¾	à 40	39⅞
Uitgestelde schuld.		⅝	à ¾	
Kasbiljetten.		14⅛	à 15	14⅛
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.		65⅛	à 66⅛	66
Idem idem., 3½ pCt.		52⅝	à 53½	53
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.		89½	à 90¼	90
Verw. geldk. 1831 à 6 pCt.		95½	à 96¼	96
Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.		74⅜	à 75⅛	75
Schatkistbiljetten, 6 pCt.		99½	à 100	99⅞
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.		81	à 81¼	81⅛
Frankrijk, fischr. op 't Grootboek 3 pCt.		69	à 69⅝	69
Rusland, Bij-*Hope en Comp.*, 5 pCt.		91¼	à 92	91⅝
Bij dezelfde 1826, 5 pCt.		93	à 93¼	93⅛
Spanje, Certific. Amst., 5 pCt.		49⅝	à 50	49⅞
Dezelfde 3 pCt.		30	à 30⅛	30⅛
Ongestelde schuld.		⅞	à 1	

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.